

“ALLE LUIKEN OPEN”

DOOR JOKE BEECKMANS – 12 DECEMBER 2014

EEN INTERVIEW MET FREEK DEN HARTOGH EN KRISJAN SCHELLINGERHOUT OVER DE MUZIEK IN SCHOTLAND

“Alle luiken gaan open”, zegt Freek den Hartogh over de muziek die hij samen met Krisjan Schellingerhout voor de voorstelling *Schotland* componeerde. “We proberen zoveel mogelijk kleur op te zoeken en spelen zowel jazz, hotellounge, corny pop, reggae als klassiek.”

Lore Dijkman schreef voor *Schotland* een absurdistische vertelling over twee broers en een meisje, die in een vreemde wereld belanden en daar samen een eigen gefantaseerde werkelijkheid creëren.

Freek en Krisjan spelen de broers en verbeelden met muziek hun dromen. Freek doet dat vooral op elektrische piano en Krisjan op elektrisch drumstel. Dat zorgt volgens hen voor een basis van ‘robotachtige synthpop’, waar ze vervolgens analoge geluiden aan toevoegen van tastbare instrumenten zoals een accordeon, rasp of koebel.

Foto: Ben van Duin

Tijdens de voorstelling spelen ze – op enkele loops na – alles live. “Het past bij het verhaal dat we samen proberen een wereld te scheppen, er iets van proberen te maken”, legt Krisjan uit. “Dat de broers niet zonder, maar ook moeilijk met elkaar kunnen, verbeelden we door alles tweestemmig te zingen in harmonieën die af en toe breken. We volgen ook de emoties van de broers in verschillende situaties. Ze zijn daarin behoorlijk grillig. Jazzdrummer Arend Niks heeft ons begeleid om daarin brutale keuzes te maken. Soms spelen we opeens heel hard alsof we bloed geproefd hebben en soms is het feest en kunnen we swingen.”

Een voorbeeld van dat laatste is volgens Freek het openingsnummer ‘Zwarte ridder’. “Het heeft een heerlijk ritme en zit vol energie. Het is in 7/8 gecomponeerd, een moeilijke, maar toffe maatsoort. Het is een soort van schreeuw: Ja, spelen!!! Muziek maken!” Van heel andere orde is volgens hem het lied ‘Dans, kleine engel dans’. “Als het meisje zegt dat ze weg wil, dwingen we haar met dit nummer te blijven. Als roofdieren bespelen we onze prooi. Het lijkt aanvankelijk een lief gezongen zeemanslied, maar we zingen steeds venijniger en gooien er harde elektronische klanken doorheen. Het is eigenlijk een naar, veel te hard gespeeld slaapliedje.”

Het componeren verliep vrij soepel. Freek: “We hebben ons twee weken opgesloten in een hok bij Orkater en toen meer dan tien nummers en een soundscape geschreven. Krisjan en ik hebben een sterke muzikale connectie en Lore schreef voor ons songteksten met heel kleurrijke beelden en veel details, die we meteen voor ons konden zien.”

Samen met geluidstechnicus Femke Diemer, die zij leerden kennen bij Orkater, namen Freek en Krisjan de muziek ook op in een studio van de Amsterdamse Hogeschool voor de Kunsten. Alle negen nummers moesten op één dag vastgelegd worden. “Best zwaar”, volgens Freek. “We spelen én zingen alles met twee man.” “Aan het eind zijn we een beetje schor en versnellen we af en toe”, geeft Krisjan toe, “maar ik vind dat ongepolijste ook wel lekker. Zappa's eerste albums zijn ook zo onaf en die zijn het mooist. Het past ook bij het grillige, rommelige spel dat de broers spelen.”

Krisjan vond het heel fijn om de muziek te kunnen opnemen en afmixen. “Een theatertekst staat altijd nog ergens op een computer, maar de muziek wordt niet altijd bewaard. We spelen de liedjes dan ook precies zoals in de voorstelling. Ook als ze voor een plaat eigenlijk te kort zijn of een rare structuur hebben.”

“Freek en Krisjan laten mijn songteksten horen op een manier die ik zelf niet kon bedenken of voorstellen. Het zijn veelzijdige muzikanten met een heel eigen en fris geluid en hun stemmen klinken heel mooi, bijna symbiotisch, samen. Bij het nummer ‘Ze kijkt alsof’ laten ze hun stemmen zo mooi harmoniseren en schuren dat het Gregoriaans klinkt. Ik hoop dat ze vaker samen muziek gaan maken.”

Toch kun je de muziek ook los van de voorstelling beluisteren volgens Freek. “Er zitten ronde nummers tussen, waar je je eigen verhaal van kunt maken. De teksten van de liedjes zijn op zichzelf ook leuke gedichtjes.”

Freek hoopt ooit nog voor zichzelf een fysieke elpeeversie te maken, maar eerst zullen alle nummers op de muziekwebsite Bandcamp verschijnen. “We geven daar alles gratis weg, met de songteksten erbij. Als een soort adventskalender lanceren we elke week een nieuw nummer, totdat we de voorstelling gaan spelen in het theater.”

[Klik hier om naar Bandcamp te gaan en de muziek van Schotland te beluisteren](#)